

Změna zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Od 1. ledna 2024 platí novela zákona č. 414/2023 Sb., kterou se mění některé správní poplatky

Položka 3 Přílohy k zák. č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Vydání stejnopisu rodného, oddacího nebo úmrtního listu nebo dokladu o registrovaném partnerství
anebo osvědčení o rodném čísle Kč 300

Položka 5 Přílohy k zák. č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

správní poplatek za ověření podpisu Kč 50
Poplatek za vidimaci (ověření listiny) Kč 30,-/1 stranu (zůstává beze změny).

Položka 11 Přílohy k zák. č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Vydání povolení změny

a) příjmení hanlivého nebo směšného	Kč	200
b) příjmení cizojazyčného nebo na dřívější příjmení	Kč	300
c) jména nebo příjmení v ostatních případech	Kč	3000

Položka 12 Přílohy k zák. č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

a) Uzavření manželství mezi snoubenci nebo vstup do registrovaného partnerství osobami,
nemají-li trvalý pobyt na území České republiky Kč 5000

b) Uzavření manželství mezi snoubenci nebo vstup do registrovaného partnerství osobami, z nichž pouze jeden má trvalý pobyt na území České republiky	Kč	3000
c) Přítomnost matrikáře u prohlášení snoubenců, že spolu vstupují do manželství, před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, které nejsou matričním úřadem, není-li ani jeden ze snoubenců přihlášen k trvalému pobytu ve správním obvodu této obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města	Kč	1000
d) Vydání povolení uzavřít manželství nebo vstoupit do registrovaného partnerství mimo určené místo nebo dobu	Kč	3000
e) vydání osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření církevního sňatku	Kč	500
<i>Nově se zpoplatňuje vydání vícejazyčného standardního formuláře částkou</i>	<i>Kč</i>	<i>100</i>
<i>Osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření církevního sňatku, částkou</i>	<i>Kč</i>	<i>500</i>

- **S účinností od 1. ledna 2024 dojde v matriční praxi zejména k těmto změnám:**

- Do **registrovaného partnerství** bude možné vstoupit **před kterýmkoli matričním úřadem** (namísto stávajících 14 registrujících matričních úřadů), a to na jím určeném místě a čase. Osoby vstupující do registrovaného partnerství budou moci požádat matriční úřad o vstup do registrovaného partnerství na kterémkoli vhodném místě a ve kteroukoli vhodnou dobu (obdobně jako u manželství).
- Snoubenci v tzv. nematriční obci budou moci vstoupit do manželství nově i před **pověřeným členem zastupitelstva této obce**. Současně se **ruší podmínka přihlášení k trvalému pobytu alespoň jednoho ze snoubenců v nematriční obci**, tudíž starosta, místostarosta nebo pověřený člen zastupitelstva nematriční obce budou oprávněni oddávat bez ohledu na trvalý pobyt snoubenců.
- **Poslancům a senátorům se zakládá oprávnění k oddávání**, pokud se na tom se snoubenci domluví, a to ve správním obvodu kteréhokoli matričního úřadu.
- V matričních i nematričních obcích se umožní **oddávat bez přítomnosti matrikáře**, a to při splnění podmínky, že oddávající má odbornou způsobilost matrikáře podle zákona o matrikách. Současně musí snoubenci předložit oddávajícímu matričním úřadem vydané osvědčení, že splnili všechny předpoklady pro uzavření sňatku.
- Prohlášení o uzavření manželství nebo vstupu do registrovaného partnerství bude možné učinit při splnění zákonných podmínek **i v jazyce národnostní menšiny**.
- V oblasti určení otcovství bude možné nově i před matričním úřadem nebo zastupitelským úřadem České republiky uzavřít tzv. **trojdohodu** mezi manželem matky dítěte, popř. jejím bývalým manželem, dále mužem, který tvrdí, že je otcem dítěte a matkou dítěte.
- V případě, že dojde **k popření otcovství**, zapíše se nezletilému dítěti do knihy narození **příjmení, které má matka v době provedení dodatečného záznamu**.
- Upřesňuje se, že u zápisů v matričních knihách vedených zvláštní matrikou se lhůty například pro nahlížení budou počítat od matriční události, nikoli od provedení příslušného zápisu jako je tomu u matričních knih vedených běžnými matričními úřady.
- Bude-li fyzická osoba **v dobré víře užívat své jméno, popř. jména, v nesprávné podobě po dobu nejméně 5 let**, bude moci před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že toto jméno, popř. jména, bude užívat i nadále, a to ve tvaru uvedeném v matričním dokladu, občanském průkazu nebo cestovním dokladu. Nyní se toto oprávnění vztahuje pouze k příjmení fyzické osoby.

- Nově se umožňuje **zapsat jména zdrobnělá a domácká**. Vznikne-li matričnímu úřadu pochybnost o existenci jména nebo jeho správné podobě, bude občan povinen předložit buď zcela nově **odborné podklady od veřejné výzkumné instituce, jejímž předmětem činnosti je výzkum v oblasti jazykovědy, anebo znalecký posudek**.
- K úpravám dochází i v oblasti užívání jmen **fyzické osoby, která má zapsána více než dvě jména** a která, jakmile **nabude státní občanství České republiky**, bude moci prohlásit, které ze jmen, popřípadě která dvě z nich bude v úředním styku užívat. Obdobně se navrhuje postupovat i v případě **fyzické osoby**, která má zapsáno jméno a na pozici **druhého jména jméno po otci** (tzv. otčestvo). Tato fyzická osoba, jakmile nabude státní občanství České republiky, bude oprávněna prohlásit, zda bude jméno po otci v úředním styku užívat. V obou případech se jedná o oprávnění fyzické osoby, nikoli o povinnost.
- Nově se umožňuje, aby v případě, že je příjmení ženy nebo nezletilého dítěte ženského pohlaví zapsáno v matriční knize v souladu s pravidly české mluvnice, bylo uvedeno **příjmení v jiné podobě, kterou pravidla české mluvnice umožňují**. Jedná se např. o příjmení typu Krejčí x Krejčová, Kočí x Kočová (pravidla české mluvnice u uvedených ženských příjmení umožňují užívat oba tvary). V těchto případech se za trvání manželství nebude vyžadovat souhlas manžela, neboť se nejedná o změnu příjmení, ale pouze o užívání příjmení v jiném tvaru, který pravidla české mluvnice umožňují.
- V souladu se změnami občanského zákoníku budou mít **manželé**, kteří si ponechali po uzavření manželství svá **dosavadní příjmení**, možnost učinit po uzavření manželství prohlášení před kterýmkoli matričním úřadem nejen o tom, že se dohodli na společném příjmení jednoho z nich, ale nově i o tom, že se dohodli, že příjmení jednoho z nich bude příjmením společným a ten, jehož příjmení není příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své dosavadní příjmení.
- V souladu s novelou občanského zákoníku se umožňuje **manželům**, kteří mají **společné příjmení** a jeden z nich ke společnému příjmení na druhém místě připojí příjmení, které měl před uzavřením manželství, aby i během manželství před kterýmkoli matričním úřadem prohlásil, že od užívání připojovaného příjmení upouští; obdobně se postupuje i v případě společného příjmení manželů, kdy jeden z nich bude chtít ke společnému příjmení na druhém místě připojit příjmení, které měl před uzavřením manželství.
- Nově se nepovolí **změnit příjmení nezletilého dítěte**, jde-li o změnu na příjmení poručníka, popřípadě poručníků, příjmení pěstouna, popřípadě pěstounů, nebo na příjmení osoby, do jejíž péče bylo nezletilé dítě svěřeno, nejde-li o jednoho z rodičů, neboť se v popisovaných případech jedná pouze o formu náhradní rodinné péče, nikoli o trvalý právní vztah.
- Zjednodušuje se relativně komplikovaná právní úprava **změny jména a příjmení u fyzických osob v souvislosti se změnou pohlaví**, neboť stávající právní úprava zbytečně zatěžuje dotčené osoby i matriční úřady. Fyzická osoba, u níž byla zahájena léčba pro změnu pohlaví a jejíž léčba pro změnu pohlaví byla ukončena, bude moci ohledně užívání jména, popř. jmen, a příjmení projevit svou vůli před matričním úřadem pouhým prohlášením, nikoli na základě žádosti ve správním řízení. Přílohou prohlášení musí být potvrzení poskytovatele zdravotních služeb o zahájení, resp. ukončení léčby pro změnu pohlaví.

